MOTIE GEMEENTERAAD

Motie nummer:	2023-M0059
Datum indiening	6 november 2023

Onderwerp: Dak- en Thuislozen in beeld brengen

De raad van de gemeente Zutphen in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

I. Problematiek veroorzaakt door landelijke crises of persoonlijke omstandigheden ertoe kunnen leiden dat mensen dak- en thuisloos kunnen worden;
II. In 2021 24 inwoners en in 2022 20 inwoners gebruik hebben gemaakt van voorzieningen bij de maatschappelijke opvang in Deventer;
III. Er binnen de gemeente Zutphen en in de regio meerdere ontwikkelingen gaande zijn, zoals de regionale invoering van housing first in 2024 en het uitvoeren van het Nationaal Actieplan Dakloosheid;
IV. Het Kansfonds samen met de Hogeschool Utrecht bezig is met een pilot om op basis van de ETHOS-methode in Nederlandse gemeenten dak- en thuisloosheid in kaart te brengen;
V. De deadline om mee te doen aan de pilot in 2024 verstreken is;
VI. Het Kansfonds nog deelnemende gemeenten zoekt voor deze pilot in 2025;
VII. De gemeenten per 1 januari 2024 kunnen aanmelden voor de pilot die plaatsvindt in 2025;

Overwegende dat:

A. Er een kans bestaat dat veel dak- thuislozen, zoals bankslapers, niet in beeld zijn bij de gemeente of andere (semi)overheidsinstanties;
B. Het in kaart brengen van de werkelijke grootte van het aantal- dak en thuislozen van groot belang is om het bestaande beleid op een goede manier uit te voeren;
C. De European Typology of Homelessness and Housing Exclusion (ETHOS) methode bewezen effectief en wetenschappelijk onderbouwd is om dak- en thuisloze mensen te tellen en daarbij ook verborgen dakloosheid - bijvoorbeeld bankslapers - mee te nemen.

Verzoekt het college:

1. De gemeente Zutphen in januari 2024 aan te melden voor de pilot van het Kansfonds en de Hogeschool Utrecht voor het jaar 2025, om in beeld te brengen hoeveel dak- en thuislozen er in de gemeente Zutphen zijn;
2. De gemeenteraad voor 1 januari 2026 middels actieve informatievoorziening op de hoogte te stellen van de resultaten van de pilot, de cijfers die bekend worden en eventuele wijzigingen van (gemeentelijk) beleid;
3. Omliggende gemeenten op te roepen ook mee te doen aan deze pilot;
4. Een voorstel voor financiële dekking te doen in de Voorjaarsnota 2024.

en gaat over tot de orde van de dag.

Indiener(s): Mark Purperhart (CDA)

Mede-indiener(s): Petra Ackermans (KBL)

Toelichting:
Dak- en thuisloosheid is minder zichtbaar dan mensen soms denken. In Nederland zijn er jaarlijks nog veel te veel mensen die door financiële of persoonlijke problemen op straat belanden. Het is aan de politiek om recht te doen aan de mensen die niet verzekerd zijn van een vaste woonplek, het in beeld hebben van de hoeveelheid dak- en thuislozen in onze gemeente is daarbij van groot belang.

Politiek
Staatssecretaris van VWS Maarten van Ooijen presenteerde in november 2022 samen met Ministers Schouten (Armoedebeleid) en de Jonge (Volkshuisvesting) het nationaal actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis. Het plan moet ervoor zorgen dat in 2030 dat niemand meer op straat slaapt en dat de dakloosheid is beëindigd. Om dit te kunnen realiseren is het nodig dat ook op gemeentelijk niveau inzichtelijk wordt hoe groot de problematiek is op het gebied van dakloosheid.

ETHOS – Onderzoek
Het eerstvolgende onderzoek om Dak- en thuislozen te tellen vindt in 2025 plaats. Gemeenten of regio's hebben tussen 1 januari 2024 en 1 juni 2024 de tijd om zich aan te melden. De startdag is in januari 2025, de teldag in april 2025. De resultaten zullen in oktober 2025 bekend worden gemaakt.

Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) telt Nederland 32.000 dakloze mensen. Maar ongedocumenteerden, mensen die verblijven op campings en vakantieparken, arbeidsmigranten, mensen in een langer durende opvangsituatie en dakloze mensen jonger dan 18 of ouder dan 65 worden niet meegeteld. Kansfonds en de HU(Hogeschool Utrecht) gaan hier verandering in brengen. Hun project maakt gebruik van de ETHOS classificatie ('European Typology of Homelessness and Housing Exclusion'). Deze hanteert een definitie waarbij dakloosheid wordt gezien als een gebrek aan volwaardige huisvesting.

De Katholieke Universiteit Leuven heeft een wetenschappelijk onderbouwde en bevestigende onderzoeksmethode ontwikkeld op basis van ETHOS. Deze methode gaat uit van een eendaagse telling in een gemeente of regio. Alle organisaties of mensen die in aanraking komen met dak- en thuisloze mensen, vullen op de dag van de telling vragenlijsten in over mensen die vallen in de ETHOS-categorieën. Naast gemeentelijke diensten en de maatschappelijke opvang organisaties doen ook vele andere partijen mee, waaronder een breed massa aan nulde- en eerstelijns organisaties, instellingen voor GGZ en verslavingszorg, gevangenissen, ziekenhuizen en jeugdzorginstellingen, zodat ook minder zichtbare groepen geteld kunnen worden. Zo'n telling is ondertussen met succes in diverse Belgische steden en regio's uitgevoerd.

Kansfonds en Hogeschool Utrecht hebben de tel-methode nu in Nederland toegepast. Dat gebeurde eerder dit jaar in mei en in september, in de regio Noordoost-Brabant. Het is de ambitie om de tellingen uit te breiden naar andere steden. Hiervoor zijn ze op zoek naar gemeenten met een ambitie om dakloosheid flink te verminderen en die voorloper willen zijn op het gebied van monitoring. De telling heeft als direct resultaat adequate beleidsinformatie voor het terugdringen van dak- en thuisloosheid.

Bronnen:
Nieuwe telling: veel kinderen en jongeren dak- of thuisloos | Hogeschool Utrecht
Eerste ETHOS telling dak- en thuisloosheid in Nederland - Kansfonds
Nationaal Actieplan Dakloosheid Eerst een Thuis | Rapport | Rijksoverheid.nl